

Vpliv finančne in gospodarske krize na človekove pravice

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 18. aprila 2013 o vplivu finančne in gospodarske krize na človekove pravice (2012/2136(INI))

Evropski parlament,

- ob upoštevanju skupnega sporočila visoke predstavnice Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko in Komisije Evropskemu parlamentu in Svetu z dne 12. decembra 2011 "Človekove pravice in demokracija v središču zunanjega delovanja EU – za učinkovitejši pristop" (COM(2011)0886),
- ob upoštevanju strateškega okvira EU in akcijskega načrta za človekove pravice in demokracijo (11855/2012), ki ju je Svet za zunanje zadeve sprejel 25. junija 2012,
- ob upoštevanju smernic Evropske unije o človekovih pravicah,
- ob upoštevanju sklepov vrhunškega srečanja skupine G20 od 18. do 19. junija 2012 v Los Cabos, Mehiki,
- ob upoštevanju sporočila Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij z dne 13. oktobra 2011 "Povečanje učinka razvojne politike EU: agenda za spremembe" (COM(2011)0637),
- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 27. januarja 2012 Evropskemu parlamentu, Svetu in Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru "Trgovina, rast in razvoj – Prilagoditev trgovinskih in naložbenih politik državam, ki najbolj potrebujejo pomoč" (COM(2012)0022),
- ob upoštevanju splošne deklaracije o človekovih pravicah iz leta 1948,
- ob upoštevanju mednarodnega pakta o državljanskih in političnih pravicah ter mednarodnega pakta o ekonomskih, socialnih in kulturnih pravicah,
- ob upoštevanju sklepov Sveta za splošne zadeve z dne 24. septembra 2012,
- ob upoštevanju resolucije Sveta ZN za človekove pravice št. S-10/1 z dne 23. februarja 2009 o vplivu svetovne gospodarske in finančne krize na splošno izvajanje in učinkovito uživanje človekovih pravic,
- ob upoštevanju konference ZN o svetovni finančni in gospodarski krizi ter njenem vplivu na razvoj, ki je potekala od 24. do 26. junija 2009 v New Yorku, in sklepnega dokumenta, ki je bil sprejet na konferenci (kot je bil potrjen z resolucijo generalne skupščine ZN št. 63/303 z dne 9. julija 2009),
- ob upoštevanju Deklaracije tisočletja ZN o razvojnih ciljih tisočletja¹, sprejete 8. septembra 2000,

¹ <http://www.un.org/millennium/declaration/ares552e.htm>

- ob upoštevanju rimskih načel za trajno globalno zanesljivost preskrbe s hrano, sprejetih na svetovnem vrhunskem srečanju o zanesljivosti preskrbe s hrano v Rimu od 16. do 18. novembra 2009,
- ob upoštevanju poročila ZN za leto 2009, ki ga je pripravila Magdalena Sepúlveda Carmona, takrat neodvisna strokovnjakinja, zdaj pa posebna poročevalka ZN o človekovih pravicah in skrajni revščini,
- ob upoštevanju poročila posebne poročevalke ZN Raquel Rolnik z dne 4. februarja 2009 o ustreznih bivališčih kot elementu pravice do primernega življenjskega standarda in o pravici do nediskriminacije v zvezi s tem,
- ob upoštevanju obvestila o politiki ZN št. 7 z oktobra 2012 "Zavarovanje za revne – svetovni sklad za socialno varstvo", ki sta ga pripravila Olivier de Schutter, posebni poročevalec ZN o pravici do hrane, in Magdalena Sepúlveda Carmona, posebna poročevalka ZN o skrajni revščini in človekovih pravicah,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 25. marca 2010 o učinkih svetovne finančne in gospodarske krize na države v razvoju in razvojno sodelovanje¹,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 25. novembra 2010 o človekovih pravicah ter o socialnih in okoljskih standardih v mednarodnih trgovinskih sporazumih²,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 11. decembra 2012 o strategiji digitalne svobode v zunanji politiki EU³,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 8. junija 2011 o vlaganju v prihodnost: novi večletni finančni okvir za konkurenčno, trajnostno in vključujočo Evropo⁴,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 6. julija 2011 o finančni, gospodarski in socialni krizi: priporočila za ukrepe in pobude, ki naj bi jih sprožili⁵,
- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 13. oktobra 2011 "Prihodnji pristop k proračunski podpori EU za tretje države" (COM(2011)0638),
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 23. oktobra 2012 o agendi za spremembe: prihodnost razvojne politike EU⁶,
- ob upoštevanju poročila Svetovne banke in Mednarodnega denarnega sklada o globalnem spremljanju za leto 2012 z dne 20. aprila 2012,
- ob upoštevanju skupnega poročila Mednarodne organizacije dela in Svetovne banke z dne 19. aprila 2012 "Popis političnih odzivov na finančno in gospodarsko krizo",
- ob upoštevanju poročila Mednarodne organizacije dela o trgu dela "Boljša delovna mesta

¹ UL C 4 E, 7.1.2011, str. 34.

² UL C 99 E, 3.4.2012, str. 31.

³ Sprejeta besedila, P7_TA(2012)0470.

⁴ UL C 380 E, 11.12.2012, str. 89.

⁵ UL C 33 E, 5.2.2013, str. 140.

⁶ Sprejeta besedila, P7_TA(2012)0386.

za boljše gospodarstvo" z dne 29. aprila 2012 ,

- ob upoštevanju poročila Mednarodne organizacije dela "Svetovni trendi zaposlovanja mladih v letu 2012" z maja 2012,
 - ob upoštevanju člena 48 in člena 119(2) Poslovnika,
 - ob upoštevanju poročila Odbora za zunanje zadeve in mnenja Odbora za razvoj (A7-0057/2013),
- A. ker ta resolucija obravnava vplive finančne in gospodarske krize na tretje države, s posebnim poudarkom na državah v razvoju in najmanj razvitih državah, čeprav je imela kriza različne posledice za vse svetovne regije, vključno z Evropsko unijo;
- B. ker je finančna in gospodarska kriza dejansko svetovna sistemska kriza in se prepleta s številnimi drugimi krizami, kot so prehranska, okoljska in socialna kriza;
- C. ker kriza ne prizadene samo ekonomskih in socialnih pravic, temveč tudi politične, saj vlade v določenih primerih, ko nezadovoljstvo in ekonomska stiska naraščata, omejijo svobodo izražanja ali združevanja, kar se je pokazalo zlasti ob protestih javnosti, kot so bili tisti v severni Afriki in na Bližnjem vzhodu leta 2011;
- D. ker so državljanske in politične pravice ogrožene zaradi brutalnega zatiranja družbenih nemirov v mnogih državah po svetu; poudarja, da je treba spoštovati pravico do obveščenosti in pravico do sodelovanja pri političnih odločitvah vlade v zvezi z ukrepi za boj proti krizi;
- E. ker je kljub temu, da bo treba vpliv krize na državljanske in politične pravice šele v celoti oceniti, že zdaj jasno, da je kriza povečala družbene nemire, ki včasih privedejo do nasilnega zatiranja, ter pomnožila primere nespoštovanja temeljnih pravic, kot so svoboda izražanja in pravica do obveščenosti;
- F. ker je finančna in gospodarska kriza zelo prizadela države v razvoju in najmanj razvite države, kar se kaže zlasti v upadu povpraševanja po njihovem izvozu, porastu njihove zadolženosti, tveganju, da se bodo neposredne tuje naložbe zmanjšale, in krčenju uradne razvojne pomoči, to pa vpliva tudi na človekove pravice, saj je za zagotavljanje socialnih in ekonomskih pravic na voljo manj sredstev, vse več ljudem pa grozi revščina;
- G. ker je svetovna gospodarska kriza v zadnjih desetih letih močno vplivala na življenjske standarde v državah v razvoju, in ker so se neenakosti povečale v četrtini gospodarstev v razvoju, s čimer se je omejil dostop do izobrazbe, hrane, zemlje in posojil;
- H. ker se je skupna uradna razvojna pomoč EU zmanjšala s 53,5 milijarde EUR v letu 2010 na 53,1 milijarde EUR v letu 2011 oziroma z 0,44 % BND na 0,42 % BDI; ker so EU in države članice še vedno glavni vir uradne razvojne pomoči na svetu;
- I. ker je cilj trgovinskih sporazumov, ki jih EU sklene s partnerskimi državami, med drugim spodbujanje in širjenje trgovine in naložb ter izboljšanje dostopa do trgov, kar naj bi prispevalo h gospodarski rasti, sodelovanju in socialni koheziji, zmanjšanju revščine, ustvarjanju novih priložnosti za zaposlovanje, izboljšanju delovnih razmer in življenjskega standarda, s tem pa tudi k uveljavljanju človekovih pravic;

- J. ker je treba zagotoviti ustrezno spremljanje in dejansko uveljavljanje klavzule o človekovih pravicah v prav vsakem trgovinskem sporazumu; ker katera koli sistematična kršitev klavzule o človekovih pravicah v trgovinskih sporazumih EU podpisnicam daje pravico, da uvedejo "ustrezne ukrepe", med drugim popolno ali delno prekinitev izvajanja sporazuma oziroma njegovo razveljavitev ali uvedbo omejitev;
- K. ker ima pobuda pomoč za trgovino pozitivne rezultate in je prispevala k razvoju boljših trgovinskih zmogljivosti in gospodarske infrastrukture v partnerskih državah;
- L. ker je eden od razlogov za finančno krizo to, da niso bili uvedeni primerni ukrepi za preprečevanje, odkrivanje in odpravljanje vseh oblik korupcije; ker razširjena korupcija v javnem in zasebnem sektorju v državah v razvoju in razvitih državah ovira učinkovito, obsežno in enako varstvo in spodbujanje civilnih, političnih in socialnih pravic; ker korupcija ovira demokracijo in pravno državo ter neposredno prizadene prebivalstvo, saj viša stroške javnih storitev, znižuje njihovo kakovost in pogosto omejuje dostop revnih do vode, izobraževanja, zdravstvene oskrbe in številnih drugih bistvenih storitev;
- M. ker sedanja gospodarska kriza močno vpliva na demokracijo in pomoč za upravljanje, ki jo zagotavljajo Evropska unija in drugi pomembni donatorji; ker bodo gospodarske težave držav donatoric najverjetneje spodbudile znižanje čezmorske pomoči; ker je pa zaradi svetovne krize še bolj pomembno ohraniti pomoč za politične reforme in demokratični razvoj v tretjih državah;
- N. ker ima finančna in gospodarska kriza tudi nesorazmeren vpliv na pravice posebnih skupin ljudi, zlasti najbolj revnih in marginaliziranih;
- O. ker je kriza najbolj prizadela pravice najrevnejših; ker po podatkih Svetovne banke 1,2 milijarde ljudi živi v skrajni revščini, z manj kot 1,25 USD na dan; ker Svetovna banka ocenjuje, da bo zaradi gospodarske krize do leta 2020 v skrajni revščini živelo še dodatnih 71 milijonov ljudi po svetu, celo v primeru hitrega gospodarskega okrevanja; ker tri četrtine vseh revnih po svetu živi v državah s srednje visokimi prihodki;
- P. ker se je finančna kriza po svetu razširila prek različnih kanalov ter je z različno hitrostjo delovanja in intenzivnostjo prepletena z drugimi krizami (na primer s krizo pomanjkanja hrane in goriva); z zaskrbljenostjo ugotavlja, da Svetovna banka in ZN ocenjujejo, da zaradi krize v revščini živi od 55 do 103 milijonov ljudi, s čimer je ogroženo nadaljnje uresničevanje človekovih pravic;
- Q. ker ljudje, ki živijo v revščini in so izjemno ranljivi, potrebujejo učinkovito sodno varstvo, ki si ga lahko privoščijo, da bodo lahko uveljavljali svoje pravice ali oporekali v primerih, ko bodo njihove človekove pravice kršene; ker so ti ljudje zato, ker nimajo dostopa do poštenega sojenja in pravosodnih postopkov, še bolj ekonomsko in socialno ogroženi;
- R. ker se je število brezposelnih po svetu v letu 2012 povzpelo na 200 milijonov – kar je 27 milijonov več kot ob začetku krize leta 2008 – zaradi česar je ogrožena pravica do dela, prihodki gospodinjstev pa manjši; ker slabši gospodarski pogoji in brezposelnost lahko vplivajo na zdravje posameznika, kar lahko povzroči izgubo samozavesti ali celo depresijo;
- S. ker več kot 40 % delavcev v državah v razvoju dela v neformalnem sektorju, zato so

njihovi delovni pogoji pogosto negotovi in neenakopravni, brez socialnega varstva, in ker je samo 20 % njihovih družinskih članov deležnih ene od oblik socialnega varstva;

- T. ker so se zaradi krize poslabšale pravice žensk, na primer zaradi dodatnega neplačanega dela ter naraščajočega nasilja; ker sta razvoj javnih storitev in vzpostavitev učinkovitih sistemov socialnega varstva bistvenega pomena za zagotavljanje spoštovanja ekonomskih in socialnih pravic žensk;
- U. ker so ženske pogosteje kot moški žrtve neenakopravne obravnave na delovnem mestu, kar zadeva dostop do zaposlovanja, plače, odpuščanje, socialno varnost in ponovno zaposlovanje;
- V. ker kriza nesorazmerno prizadene mlade; ker je bilo po vsem svetu v letu 2011 brezposelnih 74,8 milijona mladih v starosti od 15 do 24 let, kar je porast za več kot 4 milijone v primerjavi z letom 2007, pri čemer je bila stopnja brezposelnosti še posebej visoka na Bližnjem vzhodu in v severni Afriki;
- W. ker je v državah z nizkimi in srednje visokimi prihodki približno 200 milijonov mladih, ki niso končali osnovne šole in jim je bila zato odvzeta pravica do izobraževanja;
- X. ker je finančna in gospodarska kriza še posebej prizadela otroke, njihove okoliščine pa so se v mnogih primerih poslabšale zaradi ranljivosti in tveganj, s katerimi se soočajo njihovi skrbniki;
- Y. ker 61 milijonov šoloobveznih otrok po svetu ne obiskuje šole, napredek pri doseganju splošne osnovnošolske izobrazbe pa je z letom 2008 zastal; ker podsaharska Afrika z 31 milijoni otrok, ki se ne šolajo, k tej številki prispeva polovico in ker je zaradi revščine več deklic kot dečkov prisiljenih zapustiti šolo, da bi pomagale pri gospodinjstkih opravilih;
- Z. ker empirični podatki kažejo, da v časih gospodarske krize, ko primanjkuje sredstev za izobraževanje, več otrok predčasno opusti šolanje ali se sploh ne šola, temveč se raje pridruži delovni sili; ker je več kot 190 milijonov otrok, starih od 5 do 14 let, prisiljenih delati, in sicer v podsaharski Afriki dela eden izmed štirih otrok, starih od 5 do 17 let, v primerjavi z enim od osmih v Aziji in Pacifiku in enim od desetih v Latinski Ameriki in Karibih; ker morajo predvsem deklice pogosteje opustiti šolanje in so prisiljene v otroško delo ali pomoč v gospodinjstvu; ker ima to neugodne posledice za blagostanje otrok in njihovo pravico do izobrazbe, dolgoročno pa vpliva tudi na kakovost delovne sile in razvoj nasploh;
- AA. ker vse višje in nestanovitne cene hrane zaradi finančne špekulacije na trgih derivatov škodujejo na milijone ljudem, ki si prizadevajo zadostiti svoje najosnovnejše potrebe; ker se je po letu 2007 svetovni napredek pri izkoreninjanju lakote upočasnil; ker 868 milijonov ljudi trpi posledice kronične podhranjenosti, večina od njih (850 milijonov) v državah v razvoju; ker rešitve za preživetje v ogroženih gospodinjstvih vključujejo zmanjševanje količine in/ali kakovosti hrane v odločilnih fazah otrokovega razvoja ali med nosečnostjo, kar ima dolgotrajne posledice za telesno rast in duševni razvoj;
- AB. ker se zaradi vse večjega povpraševanja po kmetijskih izdelkih, namenjenih proizvodnji hrane in vse pogosteje tudi energetske in industrijske porabi, veča tudi potegovanje za zemljo, ki postaja vse redkejši vir; ker nacionalni in mednarodni vlagatelji uporabljajo

dolgoročne kupoprodajne ali zakupne pogodbe, da si zagotovijo obsežne površine zemlje, kar bi lahko povzročilo družbeno-gospodarske in okoljske težave za prizadete države in zlasti za lokalno prebivalstvo;

- AC. ker so lahko posledice gospodarske krize še posebej hude za starejše, ki jim pogosteje grozi odpuščanje in imajo manj možnosti za preusposabljanje ali ponovno zaposlitev; ker bi kriza lahko omejila njihov dostop do zdravstvenega varstva po dostopnih cenah;
 - AD. ker imajo naraščajoče cene zdravil (do 30 %) neugodne posledice za pravico najbolj ranljivih, zlasti otrok, starejših in invalidov, do zdravstvenega varstva;
 - AE. ker je po svetu 214 milijonov delavcev migrantov zaradi gospodarske krize bolj izpostavljenih neenakopravni obravnavi, nezadostnemu plačilu ali neplačilu in fizičnim zlorabam;
 - AF. ker so nakazila iz tujine, mikro financiranje in neposredne tuje naložbe sredstva za blažitev posledic krize v gospodarstvih držav v razvoju;
 - AG. ker je trgovina z ljudmi sodobna oblika suženjstva in huda kršitev temeljnih človekovih pravic; ker trgovci z ljudmi izkoriščajo željo svojih potencialnih žrtev, da bi našle dostojno delo in pobegnile pred revščino; ker ženske in deklice predstavljajo dve tretjini vseh žrtev trgovine z ljudmi;
 - AH. ker 1,3 milijarde ljudi po svetu nima dostopa do elektrike; ker je energija, zlasti električna, bistvenega pomena za doseganje več razvojnih ciljev tisočletja, saj med drugim prispeva k zmanjševanju revščine z večjo produktivnostjo, ustvarja večje prihodke, spodbuja razvoj mikro podjetij ter vodi k ekonomski in socialni neodvisnosti;
 - AI. ker kmetijstvo v državah v razvoju zaposluje več kot 70 % delovne sile in ji zagotavlja sredstva za preživljanje; ker se del uradne razvojne pomoči, namenjene kmetijstvu, neprestano zmanjšuje in zdaj znaša samo 5 % celotne pomoči; ker je v državah z nizkimi prihodki, revnimi z viri, rast v kmetijskem sektorju petkrat učinkovitejša pri zmanjševanju revščine kot rast v drugih sektorjih (enajstkrat učinkovitejša v podsaharski Afriki); ker so razvoj podeželja in ukrepi za podporo kmetijstvu, zlasti lokalni proizvodnji, ključni elementi vseh razvojnih strategij ter bistveni za izkoreninjanje revščine, lakote in nerazvitosti;
 - AJ. ker združeni podatki, ki se pogosto uporabljajo za opis učinkov krize, ne prikazujejo vedno velikih razlik med državami in znotraj njih; ker sproti podatki, potrebni za popolno razumevanje posledic gospodarske krize za regije in ranljive skupine, niso lahko dostopni; ker so na svetovni ravni potrebni skupni in inovativni načini zbiranja podatkov in njihove analize;
1. ponovno poudarja, da je odločen braniti in spodbujati človekove pravice in temeljne svoboščine, in sicer državljske, politične, ekonomske, socialne in kulturne, saj gre za temeljno načelo zunanje politike Evropske unije in osnovo za vse druge politike, kot je navedeno v Lizbonski pogodbi, predvsem v okviru gospodarske in finančne krize;
 2. poudarja, da človekove pravice vključujejo tudi pravico do hrane, vode, izobraževanja, primerne bivališča, zemlje, dostojnega dela, zdravja in socialne varnosti; obsoja dejstvo, da se od začetka krize te pravice v številnih državah zmanjšujejo; priznava, da je

vse hujša revščina glavni dejavnik, ki ljudem preprečuje izpolnjevanje teh pravic; poziva EU, naj si bolj prizadeva in vloži več denarja v doseganje razvojnih ciljev tisočletja, ob upoštevanju dejstva, da se svet zelo oddaljuje od uresničitve ciljev, določenih za leto 2015;

3. vztraja pri dejstvu, da mora odziv na krizo zajemati mednarodno usklajeno večstransko sodelovanje, tako na regionalni kot na medregionalni ravni, v središču pa mora biti odločen in na človekovih pravicah temelječ pristop;
4. opozarja, da imajo vlade dolžnost vselej spoštovati, varovati in uresničevati človekove pravice, vključno z ekonomskimi in socialnimi pravicami ter digitalnimi svoboščinami, kakor je navedeno v mednarodnem pravu o človekovih pravicah; poziva vlade, naj bodo pozorne na vse primere diskriminacije ter naj vsem zagotovijo temeljne človekove pravice; obžaluje vrzel, ki obstaja med pravnim priznavanjem in političnim uresničevanjem teh pravic;
5. ponovno poudarja, da kljub svetovni gospodarski krizi, ki resno ogroža izpolnjevanje ekonomskih, socialnih in kulturnih pravic, ni upravičenega razloga, da bi države – ne glede na to, kakšni so njihovi prihodki – zanemarile svojo obveznost spoštovanja temeljnih človekovih pravic; poudarja, da morajo vlade vselej zagotavljati "minimalne osnovne ravni" socialnih in ekonomskih pravic, ki so potrebne za dostojno življenje;
6. poziva vlade, naj v procesu sprejemanja odločitev z uporabo okvira človekovih pravic postavijo v središče političnih ukrepov interese najbolj ranljivih skupin prebivalstva; poziva vlade, naj sprejmejo vse potrebne ukrepe, da bi vsakomur zagotovile dostop do pravnega varstva, pri tem pa naj se posebej osredotočijo na ljudi, ki živijo v revščini in se morajo v celoti zavedati svojih pravic ter poznati sredstva, s katerimi jih lahko uresničijo; poziva EU, naj okrepi boj proti nekaznovanosti ter svojo podporo načelom pravne države in programom reforme sodstva v državah partnericah, da bi omogočila dejavno civilno družbo, ki bo temelj procesa demokratizacije;
7. pozdravlja predanost EU spodbujanju ekonomskih, socialnih in kulturnih pravic ter okrepitev prizadevanj za zagotovitev splošnega in nediskriminatornega dostopa do osnovnih storitev, pri čemer se posebna pozornost namenja revnim in ranljivim skupinam, kot je navedeno v strateškem okviru za človekove pravice in demokracijo; z veseljem pričakuje, da se bo to odražalo v konkretnih ukrepih, tudi v državnih strategijah na področju človekovih pravic, ki jih oblikujejo delegacije EU;
8. vztraja, da bi moral posebni predstavnik EU za človekove pravice zagotoviti, da bodo človekove pravice v političnih pobudah na prvem mestu in da se bo posebna pozornost namenila najranljivejšim skupinam v družbah tretjih držav;
9. poudarja, da je treba zagotoviti, da podpore za človekove pravice in spodbujanje demokracije ne bo spodkopalo zniževanje proračunov za takšne projekte zaradi krize; glede tega poudarja, da je treba zagotavljati stalno podporo projektom, ki se financirajo s pomočjo evropskega instrumenta za demokracijo in človekove pravice in so namenjeni zagovornikom človekovih pravic, tudi tistim, ki se zavzemajo za ekonomske in socialne pravice, kot so pravice delavcev in migrantov, ter poudarja, kako pomembno je spodbujati izobraževanje na področju človekovih pravic;
10. opozarja vlade, da je njihova dolžnost zagotavljati, da imajo organizacije civilne družbe

potrebna sredstva za izvajanje svoje vloge v družbi, ter jih poziva, naj ne izkoriščajo sedanje krize kot izgovor za zmanjševanje njihove podpore; zahteva ustrezno financiranje mehanizma za spodbujanje civilne družbe po letu 2013, da bi dodatno okrepili zmogljivost civilne družbe v državah partnericah;

11. poudarja, da bi morala Komisija določbe o človekovih pravicah vključevati v presoje vpliva za zakonodajne in nezakonodajne predloge, izvedbene ukrepe ter sporazume o trgovini in naložbah, ki imajo pomemben gospodarski, socialni in okoljski vpliv;
12. z zaskrbljenostjo ugotavlja, da svetovna gospodarska kriza ogroža porabo držav članic EU, ki je namenjena za uradno razvojno pomoč; opozarja, da stroški svetovne gospodarske krize nesorazmerno bremenijo revne države, čeprav izvirajo iz bogatejših držav; zato poziva EU in njene države članice, naj ohranijo in izpolnjujejo svoje obstoječe dvostranske in večstranske zaveze glede uradne razvojne pomoči ter cilje, opredeljene v deklaraciji tisočletja ZN, zlasti z obravnavanjem tistih področij, pri katerih do sedaj ni bilo napredka, ter naj poskrbijo za učinkovito uporabo razvojne pomoči, da bi z vloženimi sredstvi dosegle kar največji učinek, ter za usklajenost politik na področju človekovih pravic in razvoja; poudarja, da morajo imeti tudi države v vzponu pomembno vlogo s svojim potencialnim prispevkom k uradni razvojni pomoči;
13. poziva Komisijo, ESZD in države članice, naj krizno odzivanje in razvojno politiko oblikujejo na podlagi pristopa, temelječega na človekovih pravicah, kot je opredeljeno v sporočilu Komisije z naslovom "Povečanje učinka razvojne politike EU: agenda za spremembe" in v resoluciji Parlamenta z dne 23. oktobra 2012 o tem sporočilu¹;
14. poudarja, kako pomembni sta skladnost in usklajenost politik za uresničitev cilja glede zmanjševanja revščine ter za povečanje verodostojnosti in učinka zunanje pomoči EU;
15. poudarja, da bi morali biti proračunska podpora državam partnericam in vsi trgovinski sporazumi tesneje vezani na spoštovanje človekovih pravic in demokracijo v teh državah; meni, da bi se morali donatorji in posojilodajalci zlasti usklajeno odzvati na prijavljene primere goljufij in korupcije ter spodbuditi reforme v teh državah za dobro upravljanje in preglednost; poziva države članice in EU, naj izvajajo sistematične ocene tveganja razširjene korupcije v državah partnericah, kar bi lahko oviralo zelene učinke razvojnih in humanitarnih projektov;
16. poziva države v razvoju, naj oblikujejo gospodarsko politiko, ki bo podpirala trajnostno rast in razvoj, ustvarjala delovna mesta, postavila ranljive družbene skupine v ospredje političnih ukrepov ter razvoj postavila na temelje trdnega fiskalnega sistema, ki bo odpravil davčne utaje in je nujen za učinkovitejšo in pravičnejšo uporabo državnih virov;
17. spodbuja tuje in domače vlagatelje, naj spodbujajo politike za socialno odgovornost gospodarskih družb v vseh državah, s poudarkom na trajnostnem razvoju in dobrem upravljanju ter z jasno osredotočenostjo na človekove pravice, dostojno delo, delovne standarde, svobodo združevanja, kolektivna pogajanja in druge socialne dejavnike;
18. spodbuja države v razvoju, naj uporabijo trgovinske preferencialne, ki jih v sklopu splošnega sistema preferencialov (GSP+) ponuja EU, da bi spodbudile gospodarstvo, povečale raznolikost izvoza in izboljšale konkurenčnost; opozarja, da so te države v

¹ Sprejeta besedila, P7_TA(2012)0386.

okviru shem GSP + zavezane ratificirati in začeti izvajati temeljne mednarodne konvencije o človekovih pravicah in pravicah delavcev, okoljskemu varstvu in dobremu upravljanju, ki so navedene v tej shemi;

19. poziva EU, naj podpre in sprejme mednarodni cilj splošnega dostopa do energije do leta 2030, saj bo to prispevalo h krepitvi gospodarske vloge najrevnejših in najranljivejših skupin v državah v razvoju ter jim prineslo družbene koristi;
20. pozdravlja vzpostavitev posebnega mehanizma za uveljavljanje, s katerim bi spremljali izvajanje klavzul o človekovih pravicah v dvostranskih in regionalnih sporazumih EU nove generacije; pozdravlja prizadevanja za izboljšanje analize stanja človekovih pravic v tretjih državah ob začetku izvajanja ali sklepanju sporazumov o trgovini in/ali naložbah; je zaskrbljen, ker sedanje določbe o spremljanju človekovih pravic v pomembnih sporazumih niso jasno opredeljene ali dovolj ambiciozne; poziva EU, naj bo odločna pri vztrajanju, da morajo države partnerice upoštevati klavzule o človekovih pravicah v mednarodnih sporazumih;
21. pozdravlja ponovno usmeritev pomoči EU v najmanj razvite države ter poziva države s srednje visokimi prihodki, naj večji del fiskalnih prihodkov namenijo programom socialnega varstva in uveljavljanju človekovih pravic za najrevnejše in najranljivejše;
22. poziva mednarodno skupnost, naj zagotovi ustrezno pomoč vladam v podsaharski Afriki, da bi preprečili, da bo finančna kriza še poslabšala humanitarno krizo v nekaterih državah regije;
23. poziva vlade, naj spoštujejo obveznosti do državljanov na področju dobrega upravljanja naravnih virov;
24. poziva vlade, naj sprejmejo vse potrebne ukrepe za zmanjšanje skrajnih primerov neenakosti v dohodkih ter uvedejo pogoje, ki bodo tistim, ki trenutno živijo v skrajni revščini, omogočili razvoj potenciala in dostojno življenje;
25. poziva vlade držav v razvoju, naj oblikujejo programe socialnega varstva, saj so ti nujni za zaščito najranljivejših skupin in oblikovanje odpornosti na gospodarske in okoljske pretrese, prav tako pa jih ne gre obravnavati kot stroške, temveč kot naložbo v družbo, kot so pokazali programi socialne pomoči, na primer *bolsa familia* v Braziliji ali programi javnega dela na podlagi povpraševanja, na primer nacionalna jamstvena shema za zaposlovanje na podeželju, ki jo izvaja Indija; poudarja, da je uspeh teh programov prenosa denarnih sredstev v veliki meri odvisen od pogojevanja, na primer z vpisom v šolo in njenim obiskovanjem, pa tudi od zdravstvenih vidikov, predvsem cepljenja otrok;
26. pozdravlja skupno pobudo posebnega poročevalca ZN za pravico do hrane Oliviera De Schutterja in posebne poročevalke ZN za skrajno revščino in človekove pravice Magdalene Sepúlveda Carmona o tem, da se s svetovnim skladom za socialno varstvo, s katerim je mogoče mednarodno solidarnost pretvoriti v korist najmanj razvitih držav, okrepijo sistemi socialnega varstva v državah v razvoju; poziva Komisijo, naj zagotovi podporo tem programom;
27. meni, da je mogoče z naložbami v trajnostno kmetijstvo v državah v razvoju precej pospešiti boj proti prehranski negotovosti in spodbuditi splošno rast; poziva vlade, naj podprejo odgovorne naložbe zasebnega sektorja in malih proizvajalcev živil, zlasti žensk

v kmetijskih zadrugah, ki so najučinkovitejše pri zmanjševanju skrajne revščine, saj povečujejo donos dela; poudarja, kako pomembne so naložbe v kmetijsko infrastrukturo, saj zmanjšujejo stroške transakcij, kmetom pa omogočajo dostop do trga in ustvarjanje večjih prihodkov;

28. poziva vlade, naj preprečijo, da bi imeli nacionalni in mednarodni finančni špekulanti, ki vlagajo v zemljo, negativen učinek na male kmete in lokalne proizvajalce s povzročanjem razseljevanja, okoljskih problemov ter prehranske negotovosti in negotovosti prihodkov; glede tega spominja, da sta varna zaposlitev in prehrana pogoja za spoštovanje človekovih pravic, demokratizacijo in vsa politična prizadevanja;
29. spominja vlade in zasebni sektor, naj spoštujejo neformalno in tradicionalno lastništvo zemlje ter pravice do njene uporabe; poudarja, da ranljive skupine, kot so avtohtona ljudstva, najbolj potrebujejo varstvo, saj je zemlja pogosto edini vir, s katerim se lahko preživljajo;
30. poziva vlade, naj ne ukinjajo ali omejujejo subvencij za hrano, saj lahko te subvencije v gospodinjstvih, ki jih prejemajo, zajezijo razširjenost lakote ter izboljšajo prehrano;
31. poziva k večji preglednosti na trgu primarnih proizvodov, da bi preprečili nestanovitnost cen kmetijskih surovin, ki jih povzroča prekomerna špekulacija, ter poudarja potrebo po večji mednarodni pozornosti in boljšem usklajevanju glede tega vprašanja;
32. opozarja vlade, da se politika zaposlovanja mladih ne bi smela osredotočati zgolj na ustvarjanje delovnih mest, temveč tudi na zagotavljanje ravni dohodkov in ustvarjanje delovnih pogojev, ki ustrezajo dostojnemu življenjskemu standardu;
33. izreka podporo svetovni uvedbi davka na finančne transakcije, saj se lahko izkaže za inovativni finančni mehanizem za razvoj, ki bi v končni fazi prispeval tudi k splošni uveljavitvi ekonomskih in socialnih pravic; poziva vse države članice, naj podprejo proračunski predlog EU za davek na finančne transakcije;
34. poudarja, da je boj proti nezakonitim finančnim tokovom, davčnim oazam in špekulacijam s primarnimi proizvodi bistvenega pomena za uresničevanje človekovih pravic, zlasti v državah z nizkimi prihodki;
35. meni, da morajo države v razvoju uvesti inovativne sisteme financiranja gospodarskih politik; spodbuja te države, naj razvijejo mehanizme, povezane z njihovimi lastnimi viri;
36. poziva k večji konkurenčnosti podjetij v državah v razvoju, kar bo omogočilo zmanjšanje brezposelnosti in spodbudilo politike zaposlovanja;
37. meni, da je izjemno pomembno okrepiti politiko razvoja veščin in usposabljanja, vključno z neformalno izobrazbo ter s pripravištvom in usposabljanjem na delovnem mestu, ki podpirajo uspešen prehod s šole na trg dela;
38. poudarja, da je arabska pomlad razkrila številne pomanjkljivosti politik EU za to regijo, vključno s položajem mladih, ki se soočajo z množično brezposelnostjo in slabimi obeti za prihodnost v svojih državah; poziva EU, naj učinkoviteje obravnava učinke finančne krize v tretjih državah, vključno z upoštevanjem poročil organizacij civilne družbe;

39. poziva vlade držav z visoko stopnjo dela otrok in mednarodne donatorje, naj spodbujajo preprečevalne ukrepe, kot so razširitev dostopa do šol, izboljšanje kakovosti šol ter zmanjšanje stroškov šolanja, da bi zmanjšali stopnjo revščine in spodbudili gospodarsko rast;
40. poziva vlade, naj poskrbijo za izobraževalne programe, s katerimi bi tisti, ki niso obiskovali osnovne šole, dobili drugo možnost, ki bi jim zagotovila pismenost in znanje računanja, prav tako pa bi jih ti programi pripravili na življenje in jim pomagali ubežati revščini;
41. poziva vlade, naj okrepijo ukrepe v podporo varstva otrok, tudi ukrepe za preprečevanje nasilja nad otroki, ter ozaveščajo vladne uslužbence o nasilju nad otroki;
42. opozarja, da bodo morale vse politike za oživitev gospodarstva v veliki meri upoštevati vidik spola; zahteva, da je treba nujno izvajati politike in prakse, s katerimi bi zagotovili, da bi več žensk vstopilo na trg dela in zasedlo delovna mesta, ki zagotavljajo dostojne delovne pogoje in socialno varstvo; poziva k javnim naložbam v negovalne storitve, da bi zmanjšali obseg neplačanega gospodinjanskega in negovalnega dela žensk; vztraja pri tem, da bi morale politike s področja trga dela obravnavati pomanjkanje starševskega dopusta za nego in vzgojo;
43. poudarja, da bi morale biti ženske tesneje vključene v postopke socialnega dialoga in sprejemanja odločitev; ponovno poudarja dejstvo, da sta izobraževanje deklic in žensk ter krepitev vloge žensk osrednjega pomena;
44. poziva vlade, naj obravnavajo pereča vprašanja človekovih pravic, s katerimi se, zlasti v obdobju gospodarske recesije, soočajo starejši, na primer dolgoročna brezposelnost, diskriminacija pri zaposlovanju zaradi starosti, negotovost prihodkov in cenovno nedostopno zdravstveno varstvo; poziva vlade, naj uvedejo nove inovativne mehanizme za prožno sodelovanje delovne sile, kot so upravičenost starejših do socialnih pokojnin ob delu s skrajšanim delovnim časom, programi vnovičnega usposabljanja ali fiskalni ukrepi, namenjeni spodbujanju zaposlovanja starejših;
45. poziva k znižanju stroškov za nakazila iz tujine in da se na primer izseljencem omogoči, da v državi gostiteljici lažje odprejo bančni račun;
46. poziva vlade, naj zagotovijo, da bo boj proti trgovini z ljudmi tudi v obdobju gospodarske in finančne krize ostal med pomembnimi točkami delovnega programa; prav tako poziva vlade, naj v celoti izvajajo zakonodajo o kazenskem pregonu preprodajalcev in tihotapcev, okrepijo podporo in pravno pomoč žrtvam trgovine z ljudmi ter uvedejo tesnejše mednarodno sodelovanje;
47. pozdravlja razprave v skupini ZN na visoki ravni o razvojnem programu po letu 2015, pri katerih sodeluje tudi evropski komisar za razvoj; meni, da bi moral okvir po letu 2015 nameniti prednost splošnemu uveljavljanju človekovih pravic, pri tem pa upoštevati vpliv finančne in gospodarske krize predvsem na najrevnejše in najranljivejše skupine ter ohraniti zaveze glede ciljev zmanjševanja revščine; poziva vse sodelujoče strani, naj razmislijo o postavitvi opredeljivih ciljev in kazalnikov, pa tudi kvalitativnih in na rezultatih temelječih kazalnikov;
48. poudarja, da so potrebne dodatne raziskave in analize o vplivu finančne in gospodarske

krize na različne regije, tudi v EU in njenih odnosih s tretjimi državami, prav tako pa je treba izboljšati spremljanje zgodnjih signalov o svetovnih in regionalnih krizah; poudarja, da bi morali imeti razčlenjeni podatki večjo težo pri načrtovanju raziskav in politike, da bi lahko tako bolje zajeli in obravnavali težave, ki pretijo najrevnejšim in najranljivejšim članom družbe; poziva Komisijo in države članice, naj zagotovijo finančno podporo inovacijskemu laboratoriju ZN "Globalni utrip", ki ga je leta 2009 ustanovil generalni sekretar, da bi lahko zbirali in analizirali podatke, nujne za boljše razumevanje vpliva finančne in gospodarske krize na ranljive skupine prebivalstva ter zagotovili ustrezne politične odzive;

49. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu, Komisiji, Evropski službi za zunanje delovanje (EEAS), posebnemu predstavniku EU za človekove pravice, vladam in parlamentom držav članic ter uradu visokega komisarja ZN za človekove pravice.